recorded in test pit 2. Stone courtyard paving from the first half of the 20th century was unearthed in it. The horizon that was unearthed at a depth of 70 cm and contained construction waste, stones, and predominantly 18th–19th-century finds should be connected with the beginning of this locality's development (early 19th century). On the basis of the test pit's stratigraphy it is seen that a wooden well used in the 18th century was filled in at this time (Fig. 2). The remains of this well were unearthed in the E part of the test pit.

A 1.9–2.15 m thick, 16th–20th-century cultural layer with five horizons was recorded in test pit 3 at Užupio St. 6.

A 2.3–2.4 m thick, 16th–20th-century cultural layer with five horizons was recorded in test pit 4 at Užupio St. 8. It contained the remains of an early 19th-century, 120 x 60 cm masonry structure and a layer from the same period. 18th and 17th-century horizons with isolated construction waste, animal bones, and archaeological finds were recorded. A 2.3–2.4 m thick, 16th–20th-century cultural layer with five horizons was recorded in test pit 5. The layer had formed earlier than the destruction of the burials that existed in this area. A 16th-century burial horizon was unearthed at a depth of 2 m and three grave pits were distinguished. One of them contained the remains of a burial. The data collected during the evaluation are insufficient for determining to which religion the deceased belonged. But judging from the historical data the burials could have belonged to an Orthodox cemetery, which was located near the Orthodox Church of SS Peter and Paul that existed in the 16th–17th centuries.

Two test pits (a total of 9.4 m^2) were excavated at Vokiečių St. 18. A 2.35–2.55 m thick 17th–20th-century cultural layer with two horizons was recorded in test pit 1. A 1.6–2.3 m thick cultural layer with five horizons was recorded in test pit 2. Fragments of early 19th-century paving and the remains of a wooden well from that time were discovered (Fig. 3). It was noticed that during their creation an earlier 18th-century horizon, a fragment of which had survived in the E corner of the test pit, had been destroyed. A 40–50 m thick layer of dark grey soil and construction waste that contained animal bones and 18th-century finds was recorded at a depth of 60 cm. It attests to the urbanisation process that had been occurring in the vicinity. During this process sparse development could have predominated and individual masonry or semi-masonry (with a masonry foundation and socle and wooden walls) structures have been erected. The earliest cultural layer horizon, which had formed prior to the early 18th century, was distinguished at the bottom of the test pit. At that time the evaluated area was empty and unused.

Robertas Žukovskis

Žvalgomieji tyrimai Subačiaus gatvėje 41

2010 m. birželio mėnesį APC atliko žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus Vilniuje, Subačiaus g. 41, Tarptautinės Amerikos mokyklos (*American International School of Vilnius*) teritorijoje, į P nuo mokyklos pastato esančioje sporto aikštelėje ir kalvos šlaite. Šioje vietoje planuojama pastatyti naują sporto salę. 2002 m. archeologas K. Katalynas vykdė archeologinius žvalgymus į Š nuo mokyklos pastato, ties Subačiaus–Maironio gatvių sankryža įrengiant Subačiaus apžvalgos aikštelę.

Aptiktas XX a. formuojant terasą iš kitų Vilniaus senamiesčio vietų atvežtas kultūrinis sluoksnis su XVII–XX a. radiniais (*ATL 2002 metais,* V., 2003, p. 349).

Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų metu iškasti 6 šurfai. Žvalgytas 24,5 m² plotas. Šurfai 1–4 išdėstyti sklypo P dalyje, pievelėje tarp 2 vaikų žaidimo aikštelių. Šurfai 5–6 iškasti krūmais ir medžiais apaugusioje sklypo Š dalyje, viršutinėje kalvos terasoje.

Šurfas 1 (2x2 m dydžio) kastas žvalgytos teritorijos centrinėje dalyje, prie kalvos šlaite įrengtų laiptelių. Po velėnos sluoksniu fiksuotas juodos ir tamsiai pilkos žemės sluoksnis su šaknimis ir lauko rieduliais. Sluoksnyje buvo aptinkamos smulkios statybinės griuvenos, molio gabaliukai, buitinės XX a. šiukšlės, gyvulių kaulai. Surasti negausūs archeologiniai radiniai: fajansinių indų fragmentai, žiestos buitinės keramikos, glazūruotos žalia ir rusva glazūra šukės, puodyninio koklio fragmentas. Sluoksnio storis 40–55 cm. Po juo pasiektas nejudintas gruntas – smėlis su kelių centimetrų storio molio tarpsluoksniais. Šurfo PR kampe, virš įžemio aptiktas žmogaus šlaunikaulio fragmentas.

Šurfas 2 (2x2 m dydžio) kastas žvalgytos teritorijos ŠV dalyje. Po 10–15 cm velėnos sluoksniu fiksuotas maišytos struktūros supiltinis juodos žemės ir molio sluoksnis. Sluoksnio storis 1,5 m. Jame rasta geležinių vinių, buitinės keramikos, plokštinių koklių fragmentų, gyvulių kaulų. Aptikta 1906 m. varinė šovinio tūtelė. Sluoksnyje rasta ir žmonių kaulų iš suardytų kapų. Giliau fiksuotas 0,8–1,1 m storio pilkos žemės ir smėlio sluoksnis. Jame taip pat aptikti pavieniai sulaužyti ir suskaldyti žmonių kaulai iš suardytų kapų, kelios keramikos šukės. 2,2–2,6 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus pasiektas maišyto smėlio sluoksnis. Jame aptikti 25–35 m. amžiaus vyro suardyto *skeleto* kaulai. Prie kaulų gulėjo geležinių vinių (nuo karstų?) fragmentai. Šurfo Š dalyje 2,5 m gylyje (H_{abs} 129,06 m) pasiektas įžemis (smėlis). Šurfe aptikti archeologiniai radiniai datuojami XVI–XX a. Nors neaptikta nesuardytų kapų, rasti žmonių kaulai leidžia daryti prielaidą, jog šalia mokyklos esančiose kalvose galėjo būti kapinaitės arba pavieniai kapai.

Šurfas 3 (1,5x 3 m dydžio) kastas žvalgytos teritorijos R dalyje, kalvos šlaito papėdėje. Šurfo R dalyje, po apie 20 cm storio velėnos ir pilkos žemės sluoksniu fiksuotas 70–90 cm storio molio, maišyto su juoda žeme, sluoksnis. Po juo – nejudintas smėlis (įžemis). Šurfo ŠR kampe po velėna aptikta lauko riedulių sąvarta. Įžemis pasiektas 40 cm gylyje. Šurfo V dalyje fiksuotas perkasimas. Kasant sujauktą smėlio, pilkos ir juodos žemės, molio, buitinių ir statybinių XX a. šiukšlių sluoksnį, šurfo V sienelėje atsidengė betoninio kolektoriaus sienelė. Archeologinę vertę turinčių radinių, žmonių kaulų šurfe neaptikta.

Šurfas 4 (2x2 m dydžio) pradėtas kasti žvalgytos teritorijos ŠR dalyje. Po velėna ir apie 20 cm pilkos smėlėtos žemės sluoksniu atkastas topografiniame teritorijos plane nepažymėto šulinio dangtis. Tęsti tyrinėjimus šalia šulinio nebuvo prasmės. Surasti keli atsitiktiniai archeologiniai radiniai: plokštinių XVI–XVII a. koklių fragmentai, žiestos, neglazūruotos buitinės keramikos šukės, čerpių fragmentai.

Šurfas 5 (2x2 m dydžio) kastas sklypo PV dalyje. Po plonu velėnos sluoksniu fiksuotas 40–50 cm storio tamsiai pilkos žemės, maišytos su moliu, sluoksnis. Sluoksnyje aptikti gyvulių kaulai (tarp jų dirbinio iš kaulo ruošinys su pjovimo žymėmis). Taip pat surasta XVI–

XVII a. datuojamų radinių: buitinės keramikos, stiklinių indų ir plokštinių koklių fragmentų. Rastas žmogaus raktikaulis ir stuburo slankstelis. 40–60 cm gylyje pasiektas nejudintas molio sluoksnis (įžemis).

Šurfas 6 (2x2 m dydžio) kastas sklypo PR dalyje. Po 20–30 cm storio juodos žemės su šaknimis sluoksniu fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis. Jame aptikti XVI–XIX a. archeologiniai radiniai: stiklinio butelio šukė, glazūruotos ir neglazūruotos buitinės keramikos, puodyninio koklio fragmentai. Giliau kastas 15–25 cm storio molio sluoksnis, maišytas su plytų ir čerpių duženomis, kalkių skiedinio trupiniais. 0,65–1 m gylyje pasiektas nejudintas molio sluoksnis (įžemis).

The field evaluation at Subačiaus Street 41

In June 2010, the APC conducted a field evaluation (a total of 24.5 m^2) at Subačiaus St. 41. The cultural layer at the foot of the hill was 40–90 cm thick. Several 17th–20th-century finds and a fragment of a human femur were discovered in it. A 2.8 m thick cultural layer was recorded in the NW (test pit 2) of the evaluated area. 16th–20th-century finds and human bones from destroyed burials were discovered in the test pit. The bones of a badly destroyed skeleton from a 25–35 year-old male were found at the bottom of the test pit. A 0.4–1 m thick cultural layer with 16th–19th-century finds was recorded in the hill's upper terrace (test pits 5–6). Although no destroyed burials were discovered, the discovered human bones allow the assumption to be made that a small cemetery or individual burials could have existed on the hills beside the school.

Robertas Žukovskis

Tyrimai Trakų gatvėje 6

2010 m. rugpjūčio–rugsėjo mėnesiais APC atliko archeologinius tyrinėjimus Vilniaus senamiestyje, sklype Trakų g. 6. Tyrimai vykdyti nugriautos dalinai mūrinės, dalinai medinės laiptinės prie pastato Š sienos vietoje. Ištirtas 23 m^2 plotas.

Tyrimų pradžioje atkasti mūriniai nugriautos laiptinės *pamatai*. 0,9–1 m pločio R pamatas kartu atliko ir atraminės sienelės funkciją. Kiemo R ir V paviršių skirtumas – apie 1,6 m. Pamato, mūryto iš plytų, puspl yčių, plytų duženų ir lauko riedulių, aukštis – 65 cm.

Š pamatas 54–64 cm pločio, aukštis nuo kiemo paviršiaus – 0,8–1 m. Viršutinė dalis mūryta tvarkingai, iš statmenai dviem eilėm dėtų plytų. Rausvos ir gelsvos spalvos plytų dydžiai: 25x12x6,5; 26x12,5x6 cm. Mūro apačioje netvarkingai sumestos plytų duženos, rištos kalkių skiediniu.

V pamatas arkinis, 50 cm pločio ir 45 cm aukščio. Kitaip, nei Š ir R pamate, čia plytos rištos moliu. Ties laiptinės ŠV kampu atkastas pamato tęsinys į Š pusę, į kiemo gilumą. Atkasto fragmento ilgis 1,55 m, plotis 65–70 cm, maksimalus aukštis – 1,5 m. Naudotos 25x 12x7 cm dydžio plytos ir vidutinio dydžio lauko rieduliai, rišti kalkių skiediniu. Veikiausiai tai dar vieno mūrinio statinio arba tvoros liekanos.

Rekonstruojamo pastato Š pamato apačia pasiekta apie 2,5 m gylyje nuo kiemo V paviršiaus. Apatinė mūro dalis (apie 1 m aukščio) mūryta iš plytų duženų ir stambių lauko riedulių. Pamato storis – 85 cm.

Iki 0,9–1 m gylio kastas sujauktas sluoks-